

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/10749. számú

törvényjavaslat

**a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási
rendszerrel szőló 2012. évi II. törvénynek az Alaptörvény negyedik
módosításával összefüggő módosításáról**

Előadó:

**Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2013. április

2013. évi törvény**a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénynek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításáról****1. §**

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 7. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) E törvény megállapíthatja egyes szabálysértési tényállások esetén

a) a büntetés, intézkedés kiszabásának további törvényi feltételeit,

b) az egyes büntetések, valamint a helyszíni bírság kiszabásának kizártságát,

c) a helyszíni eljárásra, valamint a büntetés, intézkedés végrehajtására vonatkozó eltérő szabályokat.”

2. §

A Szabs. tv. 101. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az e törvény szerint helyszíni bírság kiszabására, illetve jogszabály alapján ellenőrzésre jogosult szerv vagy személy a szabálysértési elzárással nem büntethető szabálysértés tetten ért elkövetőjét, ha a helyszíni bírság kiszabását nem veszi tudomásul, vagy ha a helyszíni bírság kiszabása e törvény szerint kizárt, a szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása érdekében az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatósággal egyeztetett, de legkésőbb öt napon belüli időpontra a helyszínen a szabálysértési hatóság elé idézheti.”

3. §

A Szabs. tv. a 178. §-át követően a következő 133/A. alcímmel egészül ki:

„133/A. Tulajdonosi hozzájárulás nélküli építés

178/A. § Aki közterületen a tulajdonos vagy a rendelkezésre jogosult hozzájárulása nélkül építményt épít, szabálysértést követ el.”

4. §

A Szabs. tv. a 179. §-át megelőzően a következő alcím címmel egészül ki:

„133/B. Közös szabályok a XXIII. Fejezetben foglalt szabálysértések tekintetében”**5. §**

A Szabs. tv. a következő XXIII/A. Fejezettel egészül ki:

„XXIII/A. Fejezet**KÖZÉRDEKŰ MUNKÁVAL BÜNTETHETŐ SZABÁLYSÉRTÉSEK****133/C. Életvitelszerű közterületi tartózkodás szabályainak megsértése**

179/A. § (1) Aki

a) a helyi önkormányzat (2) bekezdés szerinti rendeletében meghatározott közterületen (a továbbiakban: kijelölt terület) életvitelszerűen tartózkodik, és

b) a kijelölt területet a rendőrség, a 39. § (2) bekezdés a), e) és f) pontjában meghatározott személy, illetve – ha 39. § (3) bekezdésben meghatározott feltételnek megfelel – a 39. § (2) bekezdés g)-i)

pontjában meghatározott személy felkérése ellenére nem hagyja el, szabálysértést követ el.

(2) A helyi önkormányzat, a főváros tekintetében a fővárosi önkormányzat, rendeletében kijelölheti a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében a közterület meghatározott azon részeit, ahol az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenesnek minősül.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában életvitelszerű tartózkodásnak tekinthető minden olyan magatartás, amely alapján megállapítható, hogy a kijelölt területen való életvitelszerű tartózkodás a lakó- és tartózkodási hely, valamint egyéb szállásra való visszatérés szándéka nélkül, a kijelölt területen való huzamos tartózkodás érdekében valósul meg, és a kijelölt területen való tartózkodás körülményeiből, vagy a magatartásból arra lehet következtetni, hogy a jellemzően lakóhelyül szolgáló kijelölt területen végzett tevékenységet – így különösen alvás, tisztálkodás, étkezés, öltözködés, állattartás – az elkövető a kijelölt területen rövid időnként visszatérően és rendszeresen végzi.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az e törvényben foglalt feltételek fennállása esetén közérdekű munka szabható ki. Ha az elkövető a közérdekű munka elvégzését nem vállalja, pénzbírság szabható ki.

(5) A közérdekű munka, valamint a meg nem fizetett pénzbírság végrehajtására az általános szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a pénzbírság közérdekű munkával történő megváltásának nincs helye.

(6) Ha az eljárás alá vont személyt az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző hat hónapon belül már két ízben jogerősen felelősségre vonták az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetése miatt, az ismételten elkövetett (1) bekezdés szerinti szabálysértés miatt elzárás büntetés szabható ki.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetésén tetten ért személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának nincs helye.”

6. §

A Szabs. tv. 250. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Felhatalmazást kapnak a helyi önkormányzatok, a főváros tekintetében a fővárosi önkormányzat, hogy a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében rendeletben kijelöljék a közterület meghatározott részeit, ahol az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenesnek minősül.”

7. §

A Szabs. tv. 7. § (2) bekezdésében az „a (3) bekezdésben” szövegrész helyébe az „a (3) és (4) bekezdésben” szöveg lép.

8. §

Ez a törvény a kihirdetést követő nyolcadik napon lép hatályba.

Általános indokolás

Az Országgyűlés 2013. március 11-én elfogadta Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítását (a továbbiakban: Módosítás). A Módosítás lehetőséget teremt arra, hogy az Országgyűlés a jogellenes közterületi tartózkodással kapcsolatos szabályokat rendezze: ezen az alaptörvényi lehetőség alapján a Kormány javasolja a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) módosítását.

Az Alaptörvény rögzíti, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani. Rögzíti továbbá, hogy törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást.

A Kormány az Alaptörvény rendelkezése alapján olyan szabályozást elfogadását javasolja az Országgyűlésnek, amely az Alaptörvény garanciális szabályait figyelembe veszi.

A Kormány szabálysértésként definiálja az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást, azonban ez a magatartás csak akkor lehet jogellenes, ha a következő két konjunktív feltétel teljesül:

1. az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás a helyi önkormányzat rendeletében a bemutatott alkotmányos követelmények figyelembevételével kijelölt közterületrészen valósul meg, és
2. a szabálysértést elkövető a kijelölt közterületet a szabálysértési hatóságok képviselői felkérésére önként nem hagyja el.

Lényeges kiemelni, hogy a helyi önkormányzatok rendeletalkotási joga korlátozott, a tiltást csak az Alaptörvény által szabott keretek között, egyes, meghatározott területeken és a közrend, a közbiztonság, a közegészségügy és a kulturális értékek védelme érdekében tehetik meg.

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslatban alkalmazott megoldások a hatályos szabálysértési törvényben bevett szabályoktól eltérő szankciókat és végrehajtási módokat vezetnek be, amelyek a fokozatosság elvét hivatottak érvényesíteni. Erre a megoldásra kizárólag az életvitelszerű közterületi tartózkodás szabályainak megsértése esetén van lehetőség. Így lehetőség lesz arra, hogy e tényállásnál nem lehet bármilyen büntetést, bármilyen sorrendben kiszabni, hanem először a releváns intézkedések, illetve a közérdekű munka alkalmazásával lehet szankcionálni a szabálysértést, valamint nem tesz lehetőséget arra, hogy a szabálysértést helyszíni bírsággal sújtsák.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat kiegészíti a Szabs. tv. 101. § (1) bekezdését azzal, hogy helyszíni intézkedés esetén nemcsak akkor van lehetőség a helyszínen történő idézésre, ha nem veszi tudomásul a helyszíni bírság kiszabását, hanem akkor is, ha az a Szabs. tv. szerint kizárt.

A 3. §-hoz

A törvényjavaslat büntetni rendeli azt a személyt is, aki a tulajdonos vagy a rendelkezésre jogosult hozzájárulása nélkül építményt emel, amely miatt elzárás büntetés is kiszabható. Ez a szabálysértés a bíróság hatáskörébe tartozik.

A 4. §-hoz

A törvényjavaslat címet ad a XXIII. Fejezetben foglalt szabálysértések közös szabályaira vonatkozóan.

Az 5. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy aki a közterület olyan részét használja életvitelszerű tartózkodás céljára, ahol az önkormányzati rendelet azt tiltja, és a rendőrség, a járási hivatal arra felhatalmazott ügyintézője, a közterület-felügyelő, az erdészeti hatóság arra felhatalmazott ügyintézője, a halászati őr vagy a mezőőr felkérése ellenére nem hagyja el, szabálysértést követ el. A rendelkezés abban tér el a Szabs. tv. hatályos szabályaitól, hogy első esetben nem azonnali szankcionálás, illetve szabálysértési feljelentés történik, hanem felkérlik az elkövetőt, hogy hagyja el a tiltott területet. Csak abban az esetben kerülhet sor feljelentés megtételére, ha ennek a felkérésnek nem tesz eleget.

A törvényjavaslat egyértelművé teszi, hogy a helyi önkormányzatoknak a „tiltott közterület” kijelölése nem kötelező, hanem lehetőség. Azaz a helyi önkormányzatoknak a törvényi szabályok miatt nem keletkezik jogalkotási kötelezettsége.

A törvényjavaslat meghatározza, hogy az (1) bekezdés alkalmazásában mi minősül életvitelszerű tartózkodásnak.

A közérdekű munka kiszabására csak akkor van lehetőség, ha azt a Szabs. tv. nem zárja ki, és az eljárás alá vont személy vállalja a közérdekű munka büntetést. Biztosítani kell azonban a lehetőséget annak, hogy a szankcionálás alól az elkövető ne tudja kivonni magát, ezért, ha nem vállalja a közérdekű munkát, akkor van lehetőség a pénzbírság kiszabására.

Súlyosabban minősül a szabálysértés, azaz elzárás büntetés is kiszabható, ha az elkövetés időpontját megelőző hat hónapon belül már két ízben jogerősen felelősségre vonták ugyanilyen szabálysértés miatt.

A törvényjavaslat kizárja a helyszíni bírság kiszabásának lehetőségét ezen szabálysértés esetében.

A 6. §-hoz

A törvényjavaslat tartalmazza az Alaptörvény rendelkezéseinek megfelelő felhatalmazó rendelkezést arra, hogy az önkormányzatok a „tiltott” közterületet kijelölhessék.

A 7. §-hoz

Szövegcsere pontositást alkalmaz, amely rögzíti, hogy a büntetések kiszabása eltérően is történhet.

A 8. §-hoz

A hatályba léptető rendelkezést tartalmazza.